

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ОК 17. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Спеціальність	081 Право
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Курс / семестр вивчення	4/7 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	5
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 32 год.
	Практичні, семінарські заняття – 32 год.
	Самостійна робота - 86 год.
Вид індивідуального завдання	підготовка тез
Форма підсумкового контролю	екзамен
Кафедра (назва, № кабінету, контактний телефон, e-mail)	Кафедра публічного і приватного права
Викладач /і:	Солонько Михайло Федорович, к. ю. н.
Контактна інформація викладача/ів:	E-mail: kaf-pravo@suem.edu.ua тел. 0985955794
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком Дистанційні: електронна пошта, групи у Вайбері, Телеграмі
Анотація навчальної дисципліни:	
<p>Навчальна дисципліна дозволяє визначити актуальні проблеми теоретичного та прикладного характеру господарського процесуального права України, виявити недосконалість правового регулювання господарсько-процесуальних відносин, дослідити основні прийоми і способи вирішення правозастосовних проблем у сфері господарського судочинства, виробити навички щодо правового аналізу та наукового обґрунтування напрямів удосконалення діючого господарського процесуального законодавства України.</p>	
Мета і завдання навчальної дисципліни:	
<p>Мета: формування у здобувачів вищої освіти системи правових поглядів і знань, навичок застосування процесуального законодавства, підвищення рівня свідомості та правової культури, опанування та засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних знань щодо основних понять, принципів та інститутів господарського процесуального права, судової практики та розв'язання проблем, що виникають при застосуванні норм господарського процесуального законодавства в практичній юридичній діяльності.</p> <p>Завдання: ознайомити здобувачів вищої освіти з необхідними джерелами права; сприяти глибокому засвоєнню нормативних актів, прищепити вміння працювати з ними; навчити здобувачів вищої освіти правильно складати процесуальні документи та</p>	

застосовувати норми господарського процесуального права при вирішенні конкретних правових питань.

Мета орієнтована на формування у здобувачів таких компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3 Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 9 Здатність працювати в команді.

СК 2 Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів. СК 3 Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК 8 Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК 11 Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 12 Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13 Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК 15 Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування. СК16 Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права. ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Очікувані результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

ОРН 1. Володіти категоріально-понятійним апаратом господарського процесуального права, аналізувати законодавство та судову практику

ОРН 2. Застосовувати норми господарського матеріального і процесуального права при вирішенні спорів господарськими і третейськими судами, визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

ОРН 3. Складати необхідні процесуальні документи, проекти актів правозастосування

ОРН 4. Самостійно розв'язувати проблеми, що виникають при застосуванні норм господарського процесуального законодавства, визначати правову позицію у справі.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Судова влада та правосуддя в господарських відносинах. Господарські суди, їх функції та завдання

Історія становлення господарських судів в Україні. Виникнення та функціонування комерційних судів. Передача господарських спорів на розгляд судової системи. Створення Державного арбітражу та розвиток арбітражної системи протягом 1933-1980 років. Розвиток

арбітражної системи незалежної України. Господарські суди в судовій системі України. Поняття господарського суду. Функції та завдання господарських судів. Система господарських судів України. Склад і повноваження місцевих господарських судів, апеляційних господарських судів та Верховного суду.

Тема 2. Поняття господарського процесу. Господарське процесуальне право як самостійна галузь права

Поняття господарського процесу та господарської процесуальної форми. Стадії господарського процесу. Форми господарського судочинства. Основні положення досудового врегулювання спорів. Поняття господарського процесуального права. Предмет господарського процесуального права. Метод правового регулювання господарського процесуального права. Джерела господарського процесу. Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Тема 3. Принципи господарського процесу

Поняття принципів господарського процесу, їх система та значення. Поділ принципів на організаційні та функціональні. Принципи, які закріплені Конституцією України. Принципи, які закріплені законодавством про судочинство. Специфічні принципи господарського процесу. Принцип верховенства права в господарському процесі. Принцип диспозитивності в господарському процесі. Принцип змагальності в господарському процесі. Принцип рівноправності сторін в господарському процесі.

Тема 4. Господарські процесуальні правовідносини: елементи й підстави виникнення. Суд як суб'єкт господарських процесуальних правовідносин

Господарські процесуальні правовідносини: елементи й підстави виникнення.

Суд як суб'єкт господарських процесуальних правовідносин. Склад суду. Підстави для відводу суддів. Предметна та суб'єктна юрисдикція господарських судів. Справи, що відносяться до юрисдикції господарських судів. Інстанційна юрисдикція господарських судів. Територіальна юрисдикція (підсудність) господарських судів. Передача справ з одного суду до іншого.

Тема 5. Учасники справи в господарському процесі

Поняття і склад осіб, які беруть участь у справі. Права та обов'язки осіб, які беруть участь у справі. Сторони в господарському процесі, їх права та обов'язки. Співучасть у господарському процесі. Поняття та види процесуальної співучасті. Залучення до участі у справі іншого відповідача. Заміна неналежного відповідача. Процесуальне правонаступництво. Поняття та види третіх осіб в господарському процесі. Представники сторін і третіх осіб в господарському процесі. Участь у господарському процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб. Інститут представництва. Процесуальне представництво в господарському процесі та його види. Правове становище інших учасників господарського процесу.

Тема 6. Докази та доказування в господарському процесі

Поняття доказування в господарському процесі. Поняття і види судових доказів в господарському процесі. Показання свідків в господарському процесі. Письмове опитування учасників справи як свідків. Письмові докази в господарському процесі. Речові докази в господарському процесі. Висновок експерта в господарському процесі. Предмет доказування в господарському процесі. Обов'язок доказування і подання доказів. Витребування доказів. Судові доручення щодо збирання доказів. Підстави звільнення від доказування. Належність і допустимість доказів. Достовірність доказів. Достатність доказів. Забезпечення доказів. Оцінка доказів.

Тема 7. Судові витрати. Заходи процесуального примусу

Поняття і види судових витрат. Судовий збір: порядок та розміри сплати. Повернення і звільнення від сплати судового збору. Витрати, пов'язані з розглядом справи. Розподіл та відшкодування судових витрат. Підстави і порядок застосування заходів процесуального примусу. Види заходів процесуального примусу.

Тема 8. Процесуальні строки

Поняття і види строків у господарському процесі. Розумність процесуальних строків. Обчислення, початок та закінчення процесуальних строків. Наслідки недотримання процесуальних строків. Зупинення процесуальних строків, поновлення та продовження процесуальних строків.

Тема 9. Наказне провадження

Вимоги, за якими може бути видано судовий наказ. Особливості розгляду заяв про видачу судового наказу. Зміст судового наказу. Розгляд заяви про скасування судового наказу.

Тема 10. Позов в господарському процесі. Забезпечення позову

Право на позов у господарському процесі. Порядок реалізації права на позов в господарському процесі. Письмові заяви учасників справи. Позов у господарському процесі: поняття та елементи. Види позовів. Поняття позовної заяви. Загальні вимоги до форми та змісту позовної заяви. Ціна позову. Документи, які додаються до позовної заяви. Відзив на позовну заяву. Відповідь на відзив. Забезпечення позову в господарському процесі (поняття та підстави). Заходи забезпечення позову. Зустрічне забезпечення в господарському процесі.

Тема 11. Позовне провадження

Відкриття провадження у справі. Пред'явлення позову. Залишення позовної заяви без руху. Повернення позовної заяви. Відмова у відкритті провадження у справі. Підготовче провадження. Підготовче засідання. Врегулювання спору за участю судді. Відмова позивача від позову. Мирова угода сторін. Розгляд справи по суті та його значення. Порядок розгляду справи в суді першої інстанції. Фіксування судового процесу. Залишення позову без розгляду. Зупинення провадження у справі. Поновлення провадження у справі. Закриття провадження у справі. Види судових рішень та їх значення. Порядок ухвалення судових рішень. Вимоги, що пред'являються до судових рішень. Зміст рішення.

Законна сила судового рішення. Усунення недоліків винесеного рішення. Ухвали господарського суду. Розгляд справ у порядку спрощеного позовного провадження.

Тема 12. Перегляд судових рішень

Сутність і поняття апеляційного провадження. Порушення апеляційного провадження. Порядок розгляду справи в апеляційній інстанції. Повноваження суду апеляційної інстанції. Апеляційна скарга на ухвалу господарського суду. Сутність і поняття касаційного провадження. Порядок розгляду касаційної скарги. Повноваження суду касаційної інстанції. Передача справ на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду. Перегляд рішень господарського суду за нововиявленими обставинами. Підстави перегляду рішень господарського суду за нововиявленими обставинами. Перегляд судових рішень за виключними обставинами. Підстави перегляду рішень господарського суду за виключними обставинами.

Тема 13. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у господарських справах

Звернення судових рішень до виконання. Обов'язковість судових рішень. Органи примусового виконання судових рішень. Учасники виконавчого провадження, їх права та

обов'язки. Підстави для виконання судових рішень. Вимоги законодавства щодо наказу господарського суду. Строк і порядок пред'явлення наказу до виконання. Підстави та порядок надання відстрочки чи розстрочки виконання рішення, зміна способу та порядку виконання рішення господарського суду. Судовий контроль за виконанням судових рішень. Поворот виконання рішення, постанови господарського суду.

Тема 14. Провадження у справах про оскарження рішень третейських судів

Завдання третейського суду та порядок його організації. Види третейських судів. Склад третейського суду. Порухення справи і порядок третейського розгляду. Міжнародний комерційний арбітраж при Торгово-промисловій палаті України. Прийняття рішення третейським судом. Законна сила рішення третейського суду.

Тема 15. Провадження у справах за участю іноземних осіб

Процесуальні права іноземних осіб. Компетенція господарських судів в Україні у справах за участю іноземних осіб. Виконання судових доручень.

Рекомендовані джерела і навчальна література:

1. Господарський процес: навч. посіб. / за заг. ред. проф. В.А. Кройтора. Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 328 с.
2. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 6 листопада 1991 року № 1798-ХІІ/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
3. Мелех Л.В. Господарський процес України: підручник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 316 с.
4. Науково-практичний коментар Господарського процесуального кодексу України. Під ред. С. Короеда. Київ: Професіонал. 2019. 400 с.
5. Світличний О.П. Господарський процес: підручник. Київ: НУБіП України, 2018. 342 с.

Методи викладання, навчання:

Лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії, лекції-демонстрації з використанням мультимедійного обладнання);

Семінарські, практичні заняття (публічне обговорення питань тем курсу, дискусії, виконання ситуаційних вправ, участь у діловій грі та ін.);

Самостійне навчання (виконання завдань самостійної роботи (СРС), індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ): контрольна робота, підготовка тез доповіді на наукову конференцію з публікацією).

Форми контролю успішності навчання:

Контрольні заходи з перевірки успішності засвоєння навчального матеріалу з дисципліни включають: поточний контроль, виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ), підсумковий контроль (екзамен).

Поточний контроль має на меті перевірку виконання завдань як аудиторної, так і самостійної роботи здобувачів вищої освіти та може проводитися в таких формах:

- оцінювання підготовлених виступів, доповідей з тематики семінарських занять;
- усне опитування або письмовий експрес-контроль на семінарських заняттях;
- виконання контрольної роботи;
- тестування з засвоєння окремих тем курсу;
- перевірка виконання завдань СРС.

Контроль виконання *ІНДЗ* здійснюється у формі перевірки підготовлених тез та їх наступної публікації як умова апробації результатів власного дослідження.

При проведенні рубіжних контролів після вивчення кількох тем курсу у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в бібліотеці електронних курсів системи дистанційного навчання СУРА для перевірки знань здобувачів вищої освіти.

Система оцінювання результатів навчання:

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань здобувачів вищої освіти, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою.

Підсумкова оцінка (екзамен) виставляється на підставі суми накопичених балів здобувачем вищої освіти, отриманих у ході поточного, рубіжного контролів, виконання ІНДЗ.

Схема розподілу балів:

50 балів (поточний контроль)	10 балів (контроль виконання ІНДЗ)	40 балів (рубіжний контроль)
---------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

30 балів (поточний контроль)	5 балів (контроль виконання ІНДЗ)	25 балів (рубіжний контроль)
---------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------

Шкала оцінювання результатів навчання:

Загальна семестрова оцінка за 100-бальною шкалою переводиться у національну шкалу відповідно до таблиці:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії і порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час усіх видів контролю здійснюється відповідно до затверджено в університеті «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень з навчальних дисциплін здобувачів вищої освіти» (URL: <https://www.suem.edu.ua/normatyvni-dokumeny>).

Політика курсу:

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перегляд новин на Телеграм-каналі.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Господарське процесуальне право».

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі вищої освіти мають відвідувати лекційні й практичні (семінарські) заняття. Відсутність здобувача вищої освіти на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку здобувачів вищої освіти і поліпшенню іміджу університету (факультету).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі вищої освіти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач вищої освіти, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту освітніх програм (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання), яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.

Силабус затверджено на засіданні кафедри публічного і приватного права, протокол від «12» лютого 2024 р. № 20.

Завідувач кафедри

Людмила КУЗНЕЦОВА